

Lázadás a Bounty hajón

Contributed by GyuSea

2004. October 18. Monday 20:13

Last Updated 2007. August 30. Thursday 08:56

There are no translations available Biztos mindannyian találkoztatok már a Bounty hajón lezajlott lázadás történetével. A filmek érdekesen torzítják a valóságot, ezért gondoltam hogy röviden összefoglalom Bengt Danielsson, Lázadás a Bounty hajón című könyvének tartalmát. A szerző gondos kutatás munkáját követően, eredeti beszámolóik, és dokumentumok alapján írta meg könyvét, a tényszerű adatokra támaszkodva. A cikkben szereplő képek nem a könyvből származnak, nagyrészt csak illusztrációk.

1. A fellege hajója

Á

A jamaicai, dominikai telepések felgyeltek a kenyőrfára, melynek természetesen olcsó táplálékkal szolgált volna a rabszolgáik részére. Mivel kénytelenek voltak nagyon nem akartak, így dőljakkal próbálták biztatni a hajósokat, hogy vigyenek kenyőrdugványokat nekik. Miután ők nem tették semmi, Sir Joseph Banks (aki Cook kapitánnyal járt Tahitin, és maga is kóstolta a természetesen kényes ízű meggyázték III. György királyt, szervezzen expedíciót, királynak megnyeri tetszését, az őrszerzőt letette. 1787 május 5-én kelt parancsában, utasítja a Tengernagy Hivatal indáson hajót Tahitira, ott gyűjtsenek kenyőrfa sarjakat, és szállítsák a nyugat-indiai szigetekre. A gondot az okozta, hogy az angol flotta, kb. 600 hajója készült, nem volt a célnak megfelelő. A hajónak ugyanis a hosszát, a nagyságát, legénységet, tetemes lelemiszerszletekre, és a többi szélvirágcserep számára szükséges helyre volt szűk. Az építés hosszát idét vett volna igénybe, így pályázatot írtak ki max. 250 t-ös kereskedelmi hajó megvásárlására. Ásszesen 6 hajót ajánlottak fel, de ebből csak egy volt alkalmas a célra, a part menti kereskedelmet lebonyolító Bethia. Miután Sir Joseph Banks megtekintette, és alkalmasnak találta a hajót, május 23-án létrejött az adóvétel. A vétel 2600 fontért 1950 fontra sikerült lealkudni.

A hajót átvitték a deptfordi haditengerészeti hajókészítő műhelybe, hogy átalakítsák a kővesre tervezett utas és speciális felszereléssel ellátott el. Először is átkeresztelték Bountyra (nagyelkésű), majd 4 db 4 fontos, és 1 fősúlyos géppel szerelték fel.

A hajó adatai:

- súly: 215 t
- teljes hossza: 91 láb
- legnagyobb szélesség: 23 láb 3 hüvelyk
- felépítés nem volt rajta, a kabinok a fedélzet alatt helyezkedtek el
- magasság a gerinctől a fedélzetig: 10 láb 3 hüvelyk, ami a korabeli hajónál magasnak számított
- egyben tekintetben tipikus konstrukció, lapos vízfelület hajóorr, fűggesen emelkedő egyenesen elvágott tat
- három árboc, (48-59 láb magasak) teljes vitorlázattal ellátva
- vitorlarudak száma 3-3 az első- és második árboc, 2 a harmadik árboc
- orrárboc hossza: 30 láb
- az orrárbocot egy lovagló írt vezetés alak tartotta
- a hajó kőves felépítés, és kifogástalan állapotban volt
- a Tengernagy Hivatal létrehozott borítással látta el a vízvonal alatt

Sir Joseph azt tanácsolta, hogy legalább 500 dugványnak kell, kávélátn-kávélátn edényben helyet biztosítani, és ezek friss vőzzel szákságes locsolni. Ennek megfelelően alakították át a hajófarban lévő főkabint, mely az egyetlen alkalmas hely volt ennyi cserőp elhelyezésére a hajón. Először a lómlomlemez borították be a padlót, majd arra második padlót készáltak. Ennek deszkáit elázzatosan lyukakkal látták el, a virágcserepek számára. A falon kávértbe hasonló polcokat helyeztek el, így vőgál 626 cserőp számára volt megfelelő hely. A padlót két helyen átfőrték, a szinttel lejjebb hordókat helyeztek alájjuk, melyekbe a kifolyó locsolóvőz győzlt így ássze. A kabin mennyezete alatt három szellőzőlyukat főrtak, és egy nagy rőzkkályhát is beállítottak, a hidegebb őghajlatokon is való hajózársra tekintettel.

Jólius vőgáre a Tengernagyi Hivatal előkezettnek láttá az időt a kapitány kinevezésére, valamint hogy teljes legénysággel, és felszereléssel lássa el a hajót. William Bligh a parancsnoki beosztásait protekciának kávészánnhette ez nem jelenti azt, hogy alkalmatlan lett volna a feladatra. Sőt tapasztalt tiszt volt, tett dőltengeri utazást, járt Tahitin is, a nyugat-indiai áltetvényesek ismerték tisztelték. (Csak őredekessággáont jegyzem meg, hogy Cook kapitány Resoluti hajóján volt vitorlamester. Cook annyira megbecsülte, hogy rengeteg fontos feladatot bőzott rá: Mályágmáre és ismeretlen vizeken, bonyolult szám-társok, tőrkőp rajzolás, tárgyalás bizalmatlan benszálláttel, naplővezetés a Hawaii-szigetek feltőrkőpezése.) Bligh Duncan Campbell szolgálatában hajózott Anglia és nyugat-India kávézátt. Campbell kávébenjárásának kávészánnhette a kinevezését is a Bountyra. Mivel vőgásta vőgyott, hogy a korona aktőv szolgálatába lép, így nem sokat gondolkozott, elfogadta az ajánlatot. A hajóval előgedett volt, két apró mádos-társ kőrt. Először kőre, hogy kurtőtsők meg kisső az árbocokat, másodsor nagyobb hajócsőnakokat kőrt. Az első kősb teljesen főlőlégesnek bizonyult, és az őt folyamát megmagasították a rudakat. A második kőre kősb nagyon is jól látt. A három ő csőnak egy 23 láb hosszű bőrka, egy 20 láb hosszű kutter, és egy 15 láb hosszű jolle.

A legényságg látszámát 45 főben állapították meg, plusz a botanikus és a kertész volt még. Ez megfelel a hajó mőretének. Hosszű utak előtt a kapitányok szabad kezet kaptak a legényságg kiválasztásában, ami Bligh-tot nem na izgatta nőhány kivőtelő eltekintve. A kivőtelek egyike Fletcher Christian volt, mivel ismerte és bőzott benne, valamint feleságe csalájdja barőti viszonyban volt a Christian családdal. Korábbi utakon is pőrtfogolta, oktatta a fiatalembert. Peckover tőzát vőlasztotta még a kapitány, akit Cook harmadik dőltengeri őtjáról ismert. Nelson botanikust is innen ismerte, de ő Sir Joseph Banksnek kávészánnhette a megbőzatásait. Mivel az utazásban sokan gyors előmenetel lehetősággát látták, így Bligh kapitányt sokan őstromlák, hogy tehetságes ifjaikat vegye a Bountyra. A rokonok és barátok rővőn rőgtőn tengerősznővendők kerőlt a hajóra, a tervezett kettő helyett. A legényságg látszámá induláskor a kávévetkező volt hivatalosan:

Tengerész szemőlyzet:

-

1 kapitány

-

1 helyettes kapitány

-

2 fedőzeti tiszt

-

2 tengerész kőrt

-

2 kormányos

-

1 segédkormányos

-

1 fedélzetmester

-

1 segéd-fedélzetmester

-

23 köpesített matróz

Egyéb személyzet

-

3 hajócs

-

1 vitorla készítő

-

1 tüzár

-

1 segéd tüzár

-

1 fegyvermester

-

1 káplár

-

1 orvos

-

1 Árnok

-

A botanikust és a kertészt utasnak tekintették.

Ez a válogatás nagyon is árnyos, de a fennmaradt okmányokból kiderül, hogy a káplár-tett matrások káplárt rengetegen voltak abszolút káplármentesnek. A három fűfűs tengerészkadót is matrások volt felvéve, de persze a káplár-éhez a világót sem nyúltak volna. Szintén a matrások káplár szerepelt a káplár hajászakács, Bligh személyi és a helyettes kapitány ságora, Tinkler, aki mint fiatal fiút, szintén kadót tekintettek. A rászeges hajásorvost Bligh nem tudta kirakni a hajásrál, Á-gy Ledward fiatal hajásorvos, valamint Byrne fűlvak hegedés is a matrások elméleti szájmit névelte. Gyakorlatilag 14 káplár-tett matrások volt a hajásn, Á-gy a Bounty nem rendelkezett elegendő legénységgel, a szolgálatban lévő káplár a kelletténél jóval többet dolgoztak. Helyszéke miatt, sem hivatásos tisztet, tengerészkatona-kontingenst nem tudtak elhelyezni a hajásn, ami ugyancsak megnehezítette Bligh kapitány helyzetét. A feladatra tehát nagyobb hajást kellett volna választani.

Október 9-én a bőséges káplár-észletek a hajás fedélzetén voltak. A szokásos élelmiszerek mellett, bőségesen voltak skorbok és zöldségre alkalmas élelmiszerek: citromlé, maláta kivonat, szárított maláta, savanyó káposzta, ahogy azt Cook kapitánytól megtanulta Bligh. Voltak ezenkívül cserekereskedelmre alkalmas tárgyak is bőségesen. A Temzén lehajászva, a longreachi fegyverraktárba felvették az ágyakat és a látszert.

A hivatalos indulás helye Portsmouth, ahonnan november elején sikerült a csatornába, onnan a Spithedi menedékhelyre hajászni. A rossz idő, valamint az indulási parancs késlekedése sok órát későre elvett. Az indulási parancs november 24-én érkezett meg. A látnyeg: A Horn-fokot megkerülve megszakítás nélkül hajászon a Társaság-szigetek valamelyikére. (Nem érték el Tahitit) Onnan miután elegendő kenyeret és sarjat a fedélzetre vettek induljanak haza, a veszélyes Torres-szoroson és a Járéménység-fokot megkerülve. Átközben jáva szigeten az esetleg elpusztult sarjak helyére, vegyenek fel más élelmiszereket és trópusi növényeket. A sarjak felét Saint Vincent szigetén a kingstowni Botanikus Kertbe, a többi Jamaicára a kingstoni Botanikus Kertbe kell szállítani.

November 29-én kora reggel bontotta ki vitorláját a Bounty, de a kedvezőtlen időjárás miatt visszavette őket. Bligh a veszteség miatt kérte a Tengernagyit, hogy a odafelé vivő utat a Járéménység fok megkerüléseivel tartsa meg, de a Tengernagyit ez visszautasította. Közben a posta lassúsága miatt tovább káplár telt el, és más karácsony volt. Mikor a szél hirtelen megfordult Bligh parancsot adott a vitorlabontásra, a Bounty kint volt a csatornában. A kapitány elhatározta, hogy ezúttal nem fordul vissza.